

INDEX LOCUPLETTIS.

simus Commentariorum D. Franc. Are-
tini de Accoltis, vtriusque
iuris Doct. cele-
berrimi,

per
Dom. Lucium Paulum Rhofellum,
Patauium, summa diligentia
recognitus, multisque
denuò partibus
locupleta-
tus.

LVGDVNI,

1553

PIENTISSIMO

PARISIENSIVM ARCHIEPISCOPO, PAULO

Zabarelle, Lucius Paulus Rhodellus, S. D.

SEPENUMERO natura uim promentis mea capiti considerans. Praesul Sanctissime, cum permulta a uideo incredibili quadam artificio producta, tum praeter cetera homine admiror: in quae quidem formandis, tuncum mihi studiu adhibuisse uideatur, ut id opus efficerem, quod sibi duntaxat cesurum, alijs fere omnibus facile praeccelleret. Siquidem cum proprijs muneribus unumquodq; decoraueris, duo nobis tribuit, quibus sibi uel maxime coningeret. Namque (ut oratione id explicem Cice.) quid est, non dicam in homine, sed in omni caelo, atq; terra, ratione diuini? Hac igitur nobiscum a Deo liber aliter communis aca, tantum a reliquis terra creaturis separati sumus, ut etiam caelestibus associari uideamur. At munus hoc diuinum non satis esse plenu uidebatur, nisi lingua instrumentu suisset additu, ut qua ratione optima duceremur, illius usu & exequeremur, & alios doceremus. Quo accepto, praecleara monumenta a sapientibus uiris profecta sunt ad usum humani generis perquam necessaria: namque ut reliqua omnia amos, quid lege apius esse potest ad colendam pietatem? qua uita uel maxime placatur Deus. Hanc igitur uiri sapientes tulerunt, petrarum illi quidem a principio, sed quos permulti postea sunt imitati: quorum munere uultu sunt constanter, leues in officio continentur, uideantur inprobi, ac humana denique societas sustinetur. Unde tanta mihi uideatur laude prosequendi, qui non scientiam tenere solu, sed plerumque alios instituere laborent: ut nos etiam quandis que excitemur: qui tamen si proprijs operibus quenuquam iuuare nequimus, nostrum tamen opera lenabatur multi longa (ut ait ille) inquisitionis labore. Magna enim uoluntina Fracisci Aretina clarissimi uisofofuli continet permulta, qua sane utique necessaria non sine caelo studio foris, quada est opus, inueniantur, qua demum semel, at que iteru reperita, in tanta tamē silya possim facile rursus cum suis fugere memoriam. Placuit igitur mihi eiusmodi cum temporu, in discendis incommoditati occurrere, ac quid profecerim, cum in frose su operu collocatu, mutua epistola referre: si prius admonuerimus, no ex his uoluminibus decerpta solium in huc ordine contulisse: uerum etiam quamplurima non satis plena, nec a multis forsitan intellecta, exposuisse: tu ex multis, qua diuersi tradiderunt, non corpus of fecisse, ut praeter quae in Fracisco requiritur, uno labore penē quae uque in ea sententia dixerunt alij, offendamus. Itaque spero me non ingrata operam uisuisse studiu. At cur labores meos commendare pluribus contenda? quando uereor, an ulla ratione magis commendari potuerit, quam quod eos tibi dicendos esse fuerim: non enim tibi quicquid offerendum arbitror, nisi quod omni numero perfectu sit. Quod quidem meo fatibus si asseram esse sum) constare mihi uideor. Quare animo constanti opus tuu offero, pro materia minime conueniendum. At cui principi? cuius quidem ductu, auspicijsq; ueri Dei cultus in multis annis in Patruia ciuitate feliciter uiget, cuiusq; sapientie totu quiescit Patruia. Illud autē dissimulare non ausim, si ad sublimis atem tua respiciamus, posse hoc humilium plane opus iudicari: sed quem admodu piscatoribus non omnes uelut magnos pisces capere contingit, sic inchoata tua uirtus humiles etiam quandoque scriptores attrahit. Quare ne interdicatur quae so nobis tales nomina patrocinio, quod quidem ut celebrandu, omnia posteritati consecrandum, Maximo Beuchemo, Federicog Nausea reliquimus, ita nobis obseruandu, perpetuoq; calendum elegimus. Feci enim semper clarissimi tui generis ampliu, ut cu spiritus, quos tandē emergere uideret, arde copie diceretur, alioru quumque debiles conatus nunquam despexerit. Amplectere igitur ut facis, eoru candidissima ingenia, qui scriptu gesta tua clarissima feliciter equare possunt: non tamē imbecillioribus suis est apud te locus futurus. Quocirca mihi deterruit, minus hanaquaquam a tuis moribus abhorrens offero: ea enim prudentia, & equitate tibi commissum regimē gubernas, ut unum esse uideatur, in tanta praesertim huiusce seculi peruersitate, cui possint omnes gentes inuadere, quod ubi summam uirtu scientiam tua naturalis iustitia coniunctam sic esse iudicantes, non anepite dicat tibi existimabimur id opus, quod sit legum studiosis quamplurimum profuturum: quod item me hercule fecissem, si quae sunt Aristotelis opera, ex me profecta forent. Verum ut nihil aliud effecerim, id mihi salte futurum est summum, quod equidem obseruatiue in te mea testimonium uidebor aliquod exhibuisse: quippe qui nihil posse putem pie magu aqum ue fieri, quam te unum uenerari, ac semper colere: nempe qui mores, & naturam supra mortalitate praesertat, nemo enim, (ut fert Cice.) uir magnus, nisi diuino afflatus, unquam fuit. Verum tua te copiosissima uirtus propē diuinu facit: non enim repugnat natura, id quod asserit Plutarchus, ut qui animu uirtutibus excoluerit, ex hominibus in heros, ex his in demones, postremo uero hac terrena mole purgati, in diuos referantur. Nos autē, ut qui iustis pietatem colimus, non Deum quenuquam fieri putamus, sed optimos, & claras uirtutibus, Deo maxime iungi ductimus. Te igitur, Pater Sanctissime, ob morum probitatem summamq; animi dotes non dubitamus tum herodem, & iam bonu demona appellare, tum constantissime credere, felicissimam tibi esse sedem in beatorum regno constitutam. Interim uerō dum nobiscum agis, si te obseruatiue natura non puniat, nihil est quod praeterca maius assequi me uel posse putem, uel optare debeam. Vale.

